

Nota

(Z)2717

14 december 2023

Nota over het huidige beslissingsproces van de CREG voor het toekennen van een aansluiting met flexibele toegang op het federaal transmissienet

Artikel 61 van de gedragscode van 20 oktober 2022 tot vaststelling van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en van de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
1 INLEIDING	3
2 DOELSTELLING VAN DEZE NOTA.....	4
3 WETTELIJK KADER.....	6
3.1 EUROPEES RECHT	6
3.2 NATIONAAL RECHT	8
4 GOEDKEURINGSAAVRAAG OP BASIS VAN EEN TECHNISCH RAPPORT	12
5 DE ALGEMENE OPMERKINGEN DIE DE CREG MAAKT IN HAAR BESLISSINGEN	14
6 DE EVALUATIEMETHODE DIE DE CREG TOEPAST OP GOEDKEURINGSAAVRAGEN	17
7 DE SPECIFIEKE OPMERKINGEN DIE DE CREG MAAKT IN HAAR BESLISSINGEN	19
8 BEHANDELING VAN DE ALGEMENE OPMERKINGEN VAN ELIA ONVANGEN TIJDENS DE NIET-OPENBARE RAADPLEGINGEN	21
8.1 DE SITUATIE VAN “ONVOLDOENDE CAPACITEIT VOOR EEN PERMANENTE TOEGANG”	21
8.2 DE IMPACT OP DE BUSINESS CASE VAN EEN NETGEBRUIKER.....	25
8.3 DYNAMIC LINE RATING.....	25
8.4 NIET-GERESERVEERDE CAPACITEITEN.....	26
9 TOEKOMSTIGE EVOLUTIES IN HET REGLEMENTAIR KADER	27
9.1 DE BEOOGDE WIJZIGINGEN VAN DE GEDRAGSCODE TER VEREENVOUDIGING VAN DE GOEDKEURINGSPROCEDURE.....	27
9.2 ANDERE AANPASSINGEN.....	28
BIJLAGE.....	29

1 INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) onderzoekt, met toepassing van artikel 61 van de gedragscode van 20 oktober 2022 tot vaststelling van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en van de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer¹ (hierna: gedragscode elektriciteit), de voorstellen van de NV Elia Transmission Belgium (hierna: Elia) tot het toekennen van een aansluiting met flexibele toegang op het transmissienet voor elektriciteitsproductie-eenheden, verbruiksinstallaties en energieopslagfaciliteiten.²

Elia dient dergelijke voorstellen te rechtvaardigen aan de hand van een technisch rapport, dat niet alleen aan de CREG wordt bezorgd, maar eveneens aan de aanvrager van een oriëntatiestudie resp. de aansluitingsaanvrager (hierna: de aanvrager of de (kandidaat-)transmissienetgebruiker). Bovendien maakt Elia ook een kopie van dit rapport over aan de Algemene Directie Energie van de FOD Economie.

De CREG neemt eerst een ontwerpbeslissing over het voorstel van Elia voor aansluiting met flexibele toegang, die ter raadpleging wordt voorgelegd aan de aanvrager en Elia, waarna de CREG haar finale beslissing aan hen betekent.

Het opstellen van niet-vertrouwelijke versies van deze individuele beslissingen ter bekendmaking op de website van de CREG is echter inefficiënt gebleken.

Op 12 oktober 2023 heeft het directiecomité van de CREG dan ook beslist om de beslissingen over de voorstellen van Elia tot het toekennen van een aansluiting met flexibele toegang op het transmissienet niet langer in een niet-vertrouwelijke versie te publiceren op haar website, maar uitsluitend via uittreksel.

De CREG heeft op dat moment eveneens beslist om een nota te publiceren op haar website over de toekenning van aansluitingen met flexibele toegang, om transparantie te verlenen over haar (inhoudelijke en procedurele) aanpak bij het nemen van beslissingen hieromtrent.

De huidige nota werd goedgekeurd door het directiecomité van de CREG tijdens zijn vergadering van 14 december 2023.

¹ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Decisions/B2409Annex1.pdf>

² De voorstellen van aansluiting met flexibele toegang ingediend vóór de inwerkingtreding van de gedragscode elektriciteit, behandelde de CREG op grond van artikel 170 van het koninklijk besluit van 22 april 2019 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe.

2 DOELSTELLING VAN DEZE NOTA

1. De doelstelling van deze nota is transparantie te garanderen aan alle marktpartijen over het huidige beslissingsproces, zowel op procedureel als inhoudelijk vlak, inzake het toekennen van aansluitingen met flexibele toegang op het federale transmissienet. De aanleiding hiertoe is dat de individuele beslissingen over aansluiting met flexibele toegang niet langer worden gepubliceerd.

2. Conform het huishoudelijk reglement van het directiecomité van de CREG³, verloopt de beslissingsprocedure over de voorstellen van Elia van aansluiting met flexibele toegang op het transmissienet, volgens de volgende stappen:

- opstellen van de ontwerpbeslissing en deze ter consultatie voorleggen aan de aanvrager en aan Elia (via een niet-openbare raadpleging);
- finaliseren van de beslissing op basis van de ontvangen feedback;
- publicatie van de niet-vertrouwelijke versie van de beslissing in beide landstalen op de CREG website, na het polsen naar vertrouwelijkheid bij Elia en de aanvrager.

3. De laatste stap -zijnde de publicatie van de integrale, weliswaar niet-vertrouwelijke versie van deze CREG beslissingen- werd zowel door Elia als door verschillende aanvragers in vraag gesteld op basis van de volgende argumenten:

- De CREG beslissingen betreffende aansluitingen met flexibele toegang kaderen in de uitvoering van een oriëntatiestudie of detailstudie uitgevoerd door Elia. Deze studies verschillen in principe enkel wat betreft de gevals specifieke elementen, zoals de type eenheid, gevraagd injectie- en/of afnamevermogen en locatie. De combinatie van deze gevals specifieke elementen heeft een bedrijfsgevoelig of commercieel karakter voor de onderneming in kwestie. Zelfs indien getracht wordt om alle gevals specifieke elementen als vertrouwelijk aan te geven, houdt de publicatie van de niet-vertrouwelijke versie altijd een risico in dat concurrenten projecten herkennen en deze informatie strategisch kunnen gebruiken.
- Door het consequent als “vertrouwelijk” aanduiden van de gevals specifieke elementen, onderscheiden de niet-vertrouwelijke versies van de verschillende CREG beslissingen zich onderling in geringe mate. De vraag stelt zich dus wat de toegevoegde waarde is van het publiceren van deze niet-vertrouwelijke versies van de individuele CREG beslissingen.
- Wanneer Elia in het kader van een oriëntatiestudie of detailstudie een aansluiting met een permanente toegang kan verlenen, komen deze dossiers niet bij de CREG terecht en wordt er hierover dus ook geen informatie publiek gemaakt of met de markt gedeeld. Het publiceren van de deelverzameling van oriëntatiestudies of detailstudies waarbij een aansluiting met flexibele toegang wordt toegekend, vormt vanuit deze optiek een verschil in behandeling.

4. Met toepassing van het transparantiebeginsel, leggen de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen en de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: de elektriciteitswet) aan de CREG op om al haar beslissingen te publiceren⁴. Dit principe kent echter beperkingen, zoals blijkt uit de

³ <https://www.creg.be/nl/over-de-creg/wie-zijn-we-en-wat-doen-we#toc-huishoudelijk-reglement>

⁴ De transparantieverplichting, voorzien door de Richtlijnen 2019/944 en 2009/73, vereist expliciet de publicatie van de beslissingen van de regelgevende instanties. In de interpretatieve nota van de Europese Commissie van 22 januari 2010 over de toepassing van de Richtlijnen 2009/72 en 2009/73 wordt aanbevolen deze publicatie uit te breiden tot alle door de regelgevende instantie vastgestelde akten, met inbegrip van adviezen en studies (https://energy.ec.europa.eu/system/files/2014-10/swd_2013_0177_en_0.pdf).

elektriciteitswet (alsook de gaswet), die in verschillende bepalingen de noodzaak voor de CREG vastlegt om de vertrouwelijkheid van informatie te waarborgen omwille van het commercieel gevoelige en/of persoonlijke karakter ervan.

5. In deze materie erkent de CREG dat de beslissingen met betrekking tot voorstellen van de netbeheerder om een aansluiting met flexibele toegang toe te kennen, heel wat commercieel gevoelige informatie bevatten waarvan de vertrouwelijkheid moet worden gewaarborgd. Toch bevatten deze beslissingen ook niet-vertrouwelijke informatie die zeker interessant is voor de marktpelers, zoals het toepasselijk wettelijk kader, de inhoudelijke design-discussies, die aan bod komen in het deel 'Algemene Opmerkingen' van de beslissing of in de behandeling van de reacties ontvangen tijdens de niet-openbare raadpleging, en de visie van de CREG⁵.

Echter, eerder dan deze informatie van algemeen belang met de markt te delen via de weg van individuele beslissingen, kan deze informatie transparanter en effectiever worden gecommuniceerd naar de stakeholders via een nota. Op die manier kan de CREG ervoor zorgen dat alle marktpelers op transparante wijze toegang hebben tot de relevante informatie in het kader van hun aanvragen, en afzien van de publicatie van niet-vertrouwelijke versies van beslissingen die, hoewel ze niet vertrouwelijk zijn, toch het risico inhouden dat concurrenten de betrokken installaties kunnen herkennen en deze informatie strategisch kunnen gebruiken.

6. Op basis van de bovenvermelde elementen heeft het directiecomité van de CREG op 12 oktober 2023 beslist om:

- i. de individuele CREG-beslissingen genomen sinds mei 2023 niet in hun volledigheid te publiceren, maar enkel bij uittreksel. Op die manier ontvangt de markt wel nog informatie over de behandeling van deze dossiers, maar zonder detailinformatie;
- ii. in parallel een nota op te stellen over het onderwerp zodat de relevante, niet-vertrouwelijke delen van de beslissingen (zie bovenstaande paragraaf) wel gedeeld worden met de markt.

De onderhavige nota geeft dus uitvoering aan punt ii. en doet geen afbreuk aan de voordien genomen beslissingen. Deze nota alsook voorgaande goedkeuringen van de CREG doen evenmin afbreuk aan toekomstige naar behoren gemotiveerde beslissingen van de CREG.

⁵ Bovendien geeft de publicatie van niet-vertrouwelijke versies van individuele beslissingen betreffende aansluitingen met flexibele toegang ook informatie over congestierisico's op het net, maar dit zal worden opgevangen via de publicatie van de "Grid hosting capacity map" (ontwikkeld door Elia in het kader van een discretionaire incentive 2023). Meer informatie hierover is beschikbaar op: <https://www.elia.be/nl/klanten/aansluiting/onthaalcapaciteit-van-het-net>

3 WETTELIJK KADER

3.1 EUROPEES RECHT

7. Artikel 3, eerste lid, q), van de verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit (hierna: de verordening 2019/943) stipuleert het volgende:

“[d]e lidstaten, de regulerende instanties, de transmissiesysteembeheerders, de distributiesysteembeheerders, de marktbeheerders en de gedelegeerde beheerders waarborgen dat de elektriciteitsmarkten in overeenstemming met de volgende beginselen worden beheerd:

[...] q) marktdeelnemers hebben een recht om onder objectieve, transparante en niet-discriminerende voorwaarden toegang te krijgen tot de transmissie- en distributienetten.”

8. De richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit vermeldt in artikel 6.2 (bevestigd in artikel 40.1, g) en h), van dezelfde richtlijn) echter de mogelijkheid voor transmissiesysteembeheerders om toegang tot het net te weigeren als ze niet over de nodige capaciteit beschikken. Deze artikels bepalen immers het volgende:

“Artikel 6. [...] 2. De beheerder van een transmissie- of distributiesysteem kan de toegang weigeren wanneer hij niet over de nodige capaciteit beschikt. De weigering wordt naar behoren met redenen omkleed, waarbij met name het bepaalde in artikel 9 in acht wordt genomen op basis van objectieve, technisch en economisch onderbouwde criteria. De lidstaten of, indien de lidstaten hierin voorzien, de regulerende instanties van die lidstaten zorgen ervoor dat deze criteria op coherente wijze worden toegepast en dat de systeemgebruiker aan wie toegang is geweigerd, gebruik kan maken van een geschillenbeslechtsprocedure. De regulerende instantie zorgt er tevens voor dat, waar van toepassing en wanneer de toegang wordt geweigerd, de transmissie- of distributiesysteembeheerder relevante informatie verstrekt over de voor de versterking van het net vereiste maatregelen. Die informatie wordt verstrekt in alle gevallen waarin toegang tot oplaadpunten werd geweigerd. Aan degene die om dergelijke informatie verzoekt, kan een redelijke vergoeding in rekening worden gebracht die de aan de verstrekking van die informatie verbonden kosten weerspiegelt.”

“Artikel 40. Taken van transmissiesysteembeheerders. 1. Elke transmissiesysteembeheerder heeft de volgende verantwoordelijkheden: [...]

- g) de systeemgebruikers de informatie verstrekken die zij voor een efficiënte toegang tot het systeem nodig hebben;*
- h) [...], het verlenen en beheren van toegang van derden en het motiveren van besluiten tot een weigering van dergelijke toegang, onder toezicht van de regulerende instanties, en bij de uitvoering van hun werkzaamheden uit hoofde van dit artikel in de eerste plaats de integratie van de markt gemakkelijken; [...]*

9. Daarnaast bepaalt artikel 42 van de richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit (hierna: de richtlijn 2019/944) het volgende inzake besluitvormingsbevoegdheden inzake de aansluiting van nieuwe productie-installaties en energieopslagfaciliteiten op het transmissiesysteem:

“Artikel 42. Besluitvormingsbevoegdheden inzake de aansluiting van nieuwe productie-installaties en energieopslagfaciliteiten op het transmissiesysteem

1. De transmissiesysteembeheerder stelt transparante en efficiënte procedures op voor de niet-discriminerende aansluiting van nieuwe productie-installaties en energieopslagfaciliteiten op het transmissiesysteem en publiceert deze. Die procedures zijn onder voorbehoud van goedkeuring door de regulerende instanties.

2. De transmissiesysteembeheerder heeft niet het recht de aansluiting van een nieuwe productie-installatie of energieopslagfaciliteit te weigeren op grond van mogelijke toekomstige beperkingen van de beschikbare capaciteit op het net, bijvoorbeeld congestie in afgelegen delen van het transmissiesysteem. De transmissiesysteembeheerder verstrekt de nodige informatie.

De eerste alinea doet geen afbreuk aan de mogelijkheid voor transmissiesysteembeheerders om de gegarandeerde aansluitingscapaciteit te beperken of aansluitingen met operationele beperkingen aan te bieden, teneinde de economische efficiëntie van nieuwe productie-installaties of energieopslagfaciliteiten te waarborgen, mits dergelijke beperkingen zijn goedgekeurd door de regulerende instantie. De regulerende instantie zorgt ervoor dat eventuele beperkingen in de gegarandeerde aansluitingscapaciteit of operationele beperkingen worden ingesteld op basis van transparante en niet-discriminerende procedures en geen onnodige belemmeringen voor de markttoegang met zich meebrengen. Indien de productie-installatie of energieopslagfaciliteit de kosten draagt voor het garanderen van onbeperkte aansluiting gelden er geen beperkingen.

3. Transmissiesysteembeheerders hebben niet het recht een nieuw aansluitpunt te weigeren op de grond dat het tot extra kosten zou leiden als gevolg van de noodzakelijke capaciteitsvergroting van systeemonderdelen in de directe omgeving van het aansluitpunt.”

10. Tot slot bepaalt artikel 58, eerste lid, e), van de richtlijn 2019/944 het volgende:

“Artikel 58. Bij de uitvoering van de in deze richtlijn omschreven regulerings taken neemt de regulerende instantie, in nauw overleg met de andere betrokken nationale instanties, waaronder de mededingingsautoriteiten, alsook instanties, met inbegrip van regulerende instanties, van naburige lidstaten en, in voorkomend geval, naburige derde landen, en zonder dat wordt geraakt aan hun bevoegdheden, alle redelijke maatregelen om de volgende doelstellingen te bereiken binnen het kader van haar taken en bevoegdheden zoals vastgesteld in artikel 59: [...]

e) de toegang van nieuwe productiecapaciteit en energieopslagfaciliteiten tot het net vergemakkelijken, met name door de belemmeringen voor de toegang van nieuwkomers op de markt en van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen weg te nemen; [...]

11. Betreffende mogelijke financiële vergoedingen, voorziet artikel 13.7 van de verordening 2019/943 dat:

“Wanneer niet-marktgebaseerde redispatching wordt gebruikt, wordt dit onderworpen aan financiële vergoeding door de systeembeheerder die om redispatching verzoekt aan de beheerder van de productie-, energieopslag- of vraagresponsinstallatie waarvoor redispatching plaatsvindt, behalve in het geval producenten die een aansluitovereenkomst hebben aanvaard waarin de vaste levering van energie niet is gewaarborgd.” [eigen nadruk]

De CREG begrijpt hieruit dat wanneer niet-marktgebaseerde redispatching wordt gebruikt de redispatching verzocht door de systeembeheerder verplicht wordt vergoed aan de beheerder van de productie-, energieopslag- of vraagresponsinstallatie, doch dat die verplichting wegvalt in het geval van producenten die een aansluitingscontract hebben aanvaard met flexibele toegang. Dit houdt

bijgevolg volgens de CREG geen verbod in op vergoeding van deze laatsten, al moeten dergelijke regels zijn vastgesteld overeenkomstig artikel 8, §1, derde lid, 5°, van de elektriciteitswet⁶.

3.2 NATIONAAL RECHT

12. Het wettelijk kader van toepassing op het onderzoek door de CREG van de door de transmissienetbeheerder ingediende voorstellen voor de toekenning van een flexibele toegang voor de aansluiting van elektriciteitsproductie-eenheden, energieopslagfaciliteiten en verbruiksinstallaties wat betreft de aanvragen voor een oriëntatiestudie en de aansluitingsaanvragen ingediend na de inwerkingtreding van de gedragscode elektriciteit, wordt bepaald door enerzijds de elektriciteitswet en anderzijds de gedragscode elektriciteit⁷.

13. Artikel 15 van de elektriciteitswet bepaalt het volgende in verband met de weigering van toegang tot het net door de netbeheerder:

“Art. 15. § 1. De in aanmerking komende afnemers hebben een recht van toegang tot het transmissienet tegen de tarieven vastgesteld overeenkomstig artikel 12.

De netbeheerder kan de toegang tot het net alleen weigeren wanneer hij niet over de nodige capaciteit beschikt. De netbeheerder kan eveneens de toegang tot het net weigeren wanneer deze toegang de behoorlijke uitvoering van een openbare dienstverplichting in het algemeen economisch belang ten zijne laste zou verhinderen en voor zover de ontwikkeling van de uitwisselingen niet wordt beïnvloed in een mate die strijdig is met de belangen van de Europese Gemeenschap. De belangen van de Europese Gemeenschap omvatten, onder meer, de mededinging met betrekking tot de in aanmerking komende afnemers overeenkomstig Richtlijn 2009/72/EG en artikel 106 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

De weigering moet naar behoren met redenen worden omkleed en gerechtvaardigd, waarbij in het bijzonder de met toepassing van artikel 21 genomen openbare dienstverplichtingen in acht moeten worden genomen, op basis van objectieve, technisch en economisch onderbouwde criteria.

In geval van tegenstrijdigheid met de voorschriften die worden voorzien door het technisch reglement of de gedragscode kan de netbeheerder de toegang afhankelijk maken van de voorwaarde van naleving van deze voorschriften.

⁶ “Hiertoe wordt de netbeheerder onder meer met de volgende taken belast:

[...]

5° het verzekeren van de coördinatie van het beroep op de productie-installaties en de bepaling van het aanwenden van interconnecties op basis van objectieve criteria die door de commissie worden goedgekeurd. Deze criteria houden rekening met:

[...]

b) de voorrang die moet worden gegeven aan de productie-installaties die hernieuwbare energiebronnen gebruiken, in de mate dat een veilig beheer van het transmissienet dit toelaat en op basis van transparante en niet-discriminerende criteria, evenals aan de installaties voor gecombineerde opwekking van warmte en elektriciteit. De Koning kan, na advies van de commissie en na overleg met de Gewesten, de criteria preciseren die door een productie-installatie die hernieuwbare energiebronnen aanwendt, moeten worden nageleefd om te kunnen genieten van deze voorrang en de technische en financiële voorwaarden bepalen die ter zake moeten worden toegepast door de netbeheerder;

[...]”.

⁷ Wat betreft de aanvragen voor een oriëntatiestudie en aansluitingsaanvragen ingediend vóór de inwerkingtreding van de gedragscode elektriciteit op 20 oktober 2022 wordt dit wettelijk kader nog bepaald door de elektriciteitswet en artikel 170 van het federaal technisch reglement. De behandeling van dergelijke aanvragen is echter analoog aan de behandeling ervan onder de gedragscode elektriciteit, met dien verstande dat artikel 170 van het federaal technisch reglement enkel van toepassing was op elektriciteitsproductie-eenheden.

De netbeheerder deelt zonder verwijl aan de commissie zijn met redenen omklede beslissing tot weigering mede.

§ 2. § 1 is eveneens van toepassing :

1° Op producenten gevestigd in België of in andere lidstaten van de Europese Unie, met het oog op de bevoorrading in elektriciteit van hun eigen vestigingen of dochterondernemingen: gevestigd in België of in andere lidstaten van de Europese Unie of met het oog op de levering van elektriciteit aan in aanmerking komende afnemers;

[...]”

14. Als gevolg van de door de wet van 21 juli 2021 doorgevoerde wijzigingen van de elektriciteitswet geeft het nieuwe artikel 11, §2, van de elektriciteitswet de CREG de exclusieve bevoegdheid om een gedragscode vast te stellen met de voorwaarden voor de aansluiting op en toegang tot het transmissienet, de voorwaarden voor verstrekking van ondersteunende diensten, en de voorwaarden voor de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer. Artikel 23, §2, tweede lid, 9°bis, van de elektriciteitswet voorziet als taak voor de CREG: de gedragscode vastleggen, en, in voorkomend geval, de documenten goedkeuren die daarin worden beoogd, en de toepassing ervan controleren.⁸

15. De CREG heeft de eerste gedragscode elektriciteit vastgesteld bij beslissing van 20 oktober 2022⁹ ter vervanging van een deel van het koninklijk besluit van 22 april 2019 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe (hierna: federaal technisch reglement). De gedragscode elektriciteit voorziet een beoordelingsprocedure van voorstellen van aansluiting met flexibele toegang in artikel 61, dat luidt als volgt:

§ 1. Wanneer het verzoek om een oriëntatiestudie als bedoeld in artikel 17, § 1, of de aansluitingsaanvraag als bedoeld in artikel 29, § 1, betrekking heeft op de aansluiting van een elektriciteitsproductie-eenheid, een verbruiksinstallatie of een energieopslag-faciliteit moet de transmissienetbeheerder die flexibele toegang voorstelt voor de aansluiting van de betrokken elektriciteitsproductie-eenheid, verbruiksinstallatie of energie-opslagfaciliteit in een oriëntatiestudie met toepassing van artikel 25, § 1, of in een studie met toepassing van artikel 46, § 3, de aanvrager en de CREG eerst in een technisch rapport op de hoogte brengen van het voornemen.

De transmissienetbeheerder rechtvaardigt zijn keuze aan de hand van objectieve en technisch deugdelijke criteria. Een kopie van het technisch rapport wordt ter informatie aan de Algemene Directie Energie medegedeeld.

De CREG keurt de door de transmissienetbeheerder verstrekte rechtvaardiging zo snel mogelijk goed, maar niet later dan twintig werkdagen na de kennisgeving uit hoofde van het eerste lid. Deze termijn kan eenmalig door de CREG worden verlengd, voor een duur die zij bepaalt, als de complexiteit van de aanvraag van de oriëntatie- of aansluitstudie dit vereist. De termijnen bedoeld in de artikelen 25 en 46, §§ 1 en 3, worden dienovereenkomstig verlengd.

§ 2. De mogelijkheid om flexibele toegang te verlenen voor de aansluiting van een elektriciteitsproductie-eenheid, een verbruiksinstallatie of een energieopslag-faciliteit ontslaat de transmissienetbeheerder niet van de ontwikkeling van zijn netwerk overeenkomstig het ontwikkelingsplan als bedoeld in artikel 13 van de wet.

⁸ De wet van 21 mei 2023 houdende diverse bepalingen inzake energie heeft o.m. de artikelen 11, 15 en 23, §2, van de elektriciteitswet gewijzigd.

⁹ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Decisions/B2409NL.pdf>.

De flexibele toegang is beperkt in de tijd en eindigt op de datum van de ingebruikname van de nodige versterkingen van het netwerk voorzien door het ontwikkelingsplan bedoeld in het eerste lid. Op deze datum wordt het ter beschikking gesteld flexibel vermogen een permanent vermogen en wordt deze toegevoegd aan het reeds ter beschikking gesteld permanent vermogen. Deze flexibele toegang is niet beperkt in de tijd als het voornoemde ontwikkelingsplan niet de nodige versterkingen biedt.

§ 3. Het technisch rapport bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, specificceert de voorwaarden voor het verlenen van flexibele toegang, waaronder:

1° het geplande moment voor het in dienst stellen van de noodzakelijke netwerkversterkingen voorzien in het voornoemde ontwikkelingsplan;

2° permanent vermogen op permanente wijze beschikbaar gesteld en het beschikbare flexibele vermogen;

3° een schatting van de gemiddelde duur en de totale duur per jaar gedurende dewelke het flexibele vermogen kan worden verminderd.

Als de noodzakelijke netwerkversterkingen waarin in het ontwikkelingsplan als bedoeld in artikel 13 van de wet is voorzien, niet plaatsvinden op het geplande tijdstip overeenkomstig § 3, 1°, kan de transmissienetbeheerder de CREG verzoeken om flexibele toegang voor een bepaalde periode uit te breiden, afhankelijk van voorwaarden in dat geval.

§ 4. De transmissienetbeheerder kan het beschikbare flexibele vermogen alleen verminderen als aan de volgende cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1° in geval van congestie;

2° wanneer de veiligheid en betrouwbaarheid van het netwerk wordt bedreigd.

16. De gedragscode elektriciteit bevat daarnaast nog de volgende bepalingen waarin de flexibele toegang aan bod komt:

- Artikel 22, §4:

“Indien blijkt dat de aansluitingsaanvraag niet kan worden aanvaard overeenkomstig artikel 15, § 1, derde lid, van de wet, onderzoekt de transmissienetbeheerder of het relevant is om aan de aanvrager van een oriëntatiestudie een aansluiting met flexibele toegang voor te stellen, volgens de modaliteiten voorzien in artikel 61.”

- Art. 26:

“De technische gegevens in de oriëntatiestudie hebben ten minste betrekking op de volgende elementen:

[...]

6° in voorkomend geval, een indicatieve beschrijving van de flexibele toegangsregeling die aangewezen zou zijn op de betrokken elektriciteitsproductie-eenheid, verbruiksinstallatie of energieopslagfaciliteit, volgens de modaliteiten voorzien in artikel 61;

[...]”.

- Art. 34:

“Als de aansluitingsaanvraag betrekking heeft op een elektriciteitsproductie-eenheid, een HVDC systeem, een energieopslagfaciliteit of een op gelijkstroom aangesloten power park module, reserveert de transmissienetbeheerder de nodige capaciteit, rekening houdend met de gevraagde capaciteit alsook, in voorkomend geval, met de toepassing van een met die capaciteit verbonden regeling van flexibele toegang. Deze capaciteit wordt gereserveerd op

het ogenblik van verzending van de detailstudie die het akkoord betreffende de technische oplossing, zoals bedoeld in artikel 46, § 3, materialiseert.”

- Art. 46, §§ 2 en 3:

“§2. Heeft de aansluitingsaanvraag betrekking op de aansluiting van een elektriciteitsproductie-eenheid, een verbruiksinstallatie of een energieopslagfaciliteit, en indien blijkt dat de aansluitingsaanvraag niet kan worden aanvaard, om redenen van gebrek aan capaciteit overeenkomstig artikel 15, § 1, derde lid, van de wet, kan de transmissienetbeheerder aan de aanvrager voorstellen om hem een flexibele toegang te verlenen voor de aansluiting van de betrokken elektriciteitsproductie-eenheid, verbruiksinstallatie of energieopslagfaciliteit volgens de modaliteiten voorzien in artikel 61.

§ 3. Zo spoedig mogelijk maar ten laatste binnen de zestig werkdagen volgend op de ontvangst van de naar behoren ingevulde aansluitingsaanvraag, sluiten de transmissienetbeheerder en de aanvrager een akkoord over de technische oplossing om de beoogde aansluiting te realiseren. De detailstudie die de transmissienetbeheerder aan de aanvrager bezorgt beschrijft deze technische oplossing en de aansluitingsvoorwaarden van deze aansluiting.

Indien de transmissienetbeheerder echter na de voltooiing van de detailstudie oordeelt dat de aansluitingsaanvraag niet kan worden aanvaard overeenkomstig artikel 15, § 1, derde lid, van de wet en dat geen flexibele toegang kan worden verleend, deelt de transmissienetbeheerder de aanvrager en de CREG zijn beslissing mee om de aansluitingsaanvraag, en bijgevolg de toegang tot het transmissienet, te weigeren. Hij geeft hierin aan dat deze het voorwerp van beroep bij de CREG kan uitmaken alsmede de modaliteiten teneinde dit uit te oefenen.”

- Art. 57, tweede lid:

“Als gevolg van het sluiten van het aansluitingscontract wordt de gereserveerde capaciteit voor de aansluiting toegewezen aan de aansluitingsaanvrager; in voorkomend geval kan deze capaciteit worden beperkt door een regeling van flexibele toegang zoals bedoeld in artikel 61.”

- Art. 60:

“§ 1. De type-aansluitingsovereenkomst, goedgekeurd met toepassing van artikel 3, bevat tenminste de volgende elementen:

[...]

11° in voorkomend geval, de modaliteiten van een flexibele toegang tot het transmissienet naar gelang de modaliteiten voorzien in artikel 61;

[...]

§ 2. De volgende elementen uit het aansluitingscontract worden vastgelegd voor elk aansluitingspunt, volgens de bijlagen van de type-overeenkomst goedgekeurd met toepassing van artikel 3:

[...]

9° de mogelijkheid en de modaliteiten van controle, om de productie van actief vermogen op het injectie- en/of het afnamepunt te wijzigen of te onderbreken evenals de tolerantie marge die toepasselijk is op de nieuwe referentiewaarde en op de termijn om die te bereiken; in voorkomend geval, de modaliteiten betreffende het verzoek tot verlaging van het maximaal vermogen dat kan worden geproduceerd in het kader van een flexibele toegang tot het transmissienet;

[...].”

4 GOEDKEURINGSAANVRAAG OP BASIS VAN EEN TECHNISCH RAPPORT

17. In overeenstemming met artikel 61 van de gedragscode elektriciteit (en voordien artikel 170 van het federaal technisch reglement) is de door Elia verstrekte rechtvaardiging aan de hand van haar technisch rapport, wanneer zij een flexibele toegang voorstelt voor de aansluiting van installaties op het transmissienet, onderworpen aan de goedkeuring van de CREG. Het betreft telkens individuele dossiers, volgend op een specifieke aanvraag van een (kandidaat-)netgebruiker voor een oriëntatiestudie (“EOS”) of een detailstudie (“EDS”) in het kader van een aansluitingsaanvraag.

18. De eerste dergelijke goedkeuringsaanvraag bezorgde Elia aan de CREG per brief van 19 januari 2022. Sindsdien heeft de CREG nog een belangrijk aantal goedkeuringsaanvragen van Elia ontvangen. Op datum van goedkeuring van deze nota heeft de CREG over twintig aanvragen reeds een (finale) beslissing genomen. Verschillende andere aanvragen zijn nog in fase van ontwerpbeslissing.

19. In het kader van het onderzoek van de eerste ingediende aanvraag, diende de CREG een aanpak te ontwikkelen die van toepassing was op deze alsook op de toekomstige beslissingen betreffende deze goedkeuringsaanvragen. Daarom heeft de CREG destijds een openbare raadpleging georganiseerd over de niet-vertrouwelijke versie van haar eerste ontwerpbeslissing en dit teneinde belanghebbenden de mogelijkheid te bieden om hun opmerkingen te bezorgen bij de door de CREG gehanteerde criteria ter evaluatie van dergelijke aanvragen¹⁰. Bij elk daaropvolgend dossier heeft de CREG nieuwe inzichten verworven voor de beoordeling van dergelijke aanvragen en verbeterpunten geïdentificeerd wat betreft het technisch rapport dat door Elia dient te worden opgesteld in het kader van elke aanvraag.

20. Eind februari 2023 stelde Elia, op basis van de ervaringen met eerdere dossiers en op vraag van de CREG, een modelaanpak voor ter afhandeling van goedkeuringsaanvragen voor de toekenning van een flexibele toegang. De besprekingen hebben in maart 2023 tot een gestructureerde aanpak geleid waarin elke goedkeuringsaanvraag dient te worden vergezeld van meerdere documenten, met per document een duidelijk overzicht van de cruciale informatie en de vertrouwelijke aard van informatie. Elke goedkeuringsaanvraag zal bestaan uit een niet-vertrouwelijk deel van het technisch rapport, met in bijlagen:

1. de context van de aanvraag en de motivering van de aangeboden oplossing;
2. de aanvraag voor een oriëntatiestudie of de aansluitingsaanvraag (in het kader waarvan een detailstudie wordt uitgevoerd);
3. de methodologie toegepast op een oriëntatie- of detailstudie;
4. de referentiecontext en de lijst met in rekening genomen capaciteitsreservaties.

En die door Elia worden aangegeven als respectievelijk:

1. vertrouwelijk, ook naar de aanvrager toe;
2. vertrouwelijk;
3. niet-vertrouwelijk;

¹⁰ <https://www.creg.be/nl/publicaties/beslissing-b2335>

4. vertrouwelijk, ook naar de aanvrager toe.

De bijlage bij deze nota geeft een korte omschrijving van de inhoud van het technisch rapport en de bijhorende bijlagen die de CREG ontvangt van Elia in het kader van een goedkeuringsaanvraag.

21. Elia bezorgt telkens een kopie van de volledige goedkeuringsaanvraag aan de Algemene Directie Energie van de FOD Economie. Aan de aanvrager bezorgt Elia een versie zonder de bijlagen met de ten aanzien van de aanvrager vertrouwelijke informatie.

22. Na overleg tussen de diensten van de CREG en Elia met betrekking tot bijlage 1 van het technisch rapport, dat door Elia als vertrouwelijk, ook naar de aanvrager toe, werd aangemerkt in haar brief van 27 juli 2023, heeft Elia op 31 augustus 2023 bevestigd dat bijlage 1 met de aanvrager gedeeld kan worden, met uitzondering van enkele specifieke parameters die niet tot het publieke domein behoren. Deze versie van bijlage 1 die vertrouwelijk is ten aanzien van het publiek, maar niet-vertrouwelijk ten aanzien van de aanvrager, wordt sindsdien gedeeld met de aanvrager.

23. De CREG organiseert, met toepassing van artikel 41 van haar huishoudelijk reglement, als uitzondering op de openbare raadpleging die de regel vormt, een niet-openbare raadpleging van de aanvrager en Elia over de ontwerpbeslissing over de betreffende aanvraag, aangezien de voorgenomen beslissing enkel rechtsgevolgen heeft voor hen. Nadien neemt het directiecomité van de CREG een finale beslissing over het voorstel van Elia tot toekenning van een aansluiting met flexibele toegang.

5 DE ALGEMENE OPMERKINGEN DIE DE CREG MAAKT IN HAAR BESLISSINGEN

24. Artikel 42.2 van richtlijn 2019/944 voorziet dat de regulerende instantie ervoor zorgt dat eventuele beperkingen in de gegarandeerde aansluitingscapaciteit of operationele beperkingen worden ingesteld op basis van transparante en niet discriminerende procedures en geen onnodige belemmeringen voor de markttoegang met zich meebrengen.

Dergelijke transparante en niet-discriminerende procedures en criteria dienen echter nog te worden uitgewerkt op federaal niveau.

25. De criteria om tot een situatie van “onvoldoende capaciteit voor een permanente toegang” te besluiten, bepaalt Elia momenteel immers eenzijdig. De uitwerking daarvan dient te gebeuren in de gedragscode elektriciteit, in de delen aansluiting en toegang op voorstel van Elia, en na raadpleging van de netgebruikers.

In afwachting van de raadpleging en goedkeuring/vaststelling van de bovenvermelde procedures en criteria, en om de vooruitgang van aansluitingen die mogelijk onderhevig zijn aan een beperking van de permanente toegang niet onnodig te blokkeren, evalueert de CREG de goedkeuringsaanvragen voor flexibele toegang op basis van de evaluatiemethode beschreven in deel 6 van deze nota en aanvaardt ze deze wanneer zij voldoen aan de criteria voor het beoordelen van een situatie van onvoldoende capaciteit die Elia momenteel eenzijdig bepaalt, weliswaar na raadpleging van de betrokken netgebruiker.

Niettemin is de CREG van mening dat Elia de weigering van de permanente toegang aan de aanvrager dient te herevalueren en zo nodig dient te herzien (evenwel zonder terugwerkende kracht), indien de herevaluatie aanleiding zou geven tot de toekenning van een groter aandeel permanent vermogen en/of een snellere toekenning van een volledige permanente toegang, en dit binnen een termijn van drie maanden nadat de voormelde procedures en criteria om inhoud te geven aan het begrip “onvoldoende capaciteit” om de permanente toegang te weigeren door de CREG zijn goedgekeurd/vastgesteld op voorstel van Elia en na een publieke raadpleging.

26. Meer algemeen dienen niet enkel de procedures te worden gehanteerd in de aansluitingsfase, maar dient het volledige regulatorische kader voor flexibele toegang uitgewerkt te worden, onder meer:

- de criteria die een beperking in de gegarandeerde aansluitingscapaciteit rechtvaardigen, rekening houdende met het proportionaliteitsbeginsel;
- de methodologie en aannames die door Elia gehanteerd worden bij het inschatten van de potentieel afgeschakelde volumes;
- de impact, indien bestaande, van de door Elia ingeschatte afgeschakelde volumes op de business case van de kandidaat netgebruiker en/of in de operationele fase;
- de operationele en financiële modaliteiten van een flexibele toegang voor de netgebruiker, waaronder de praktische en technische modaliteiten om het vermogen in productie of afname door Elia te beperken, eventuele vergoedingsmodaliteiten, eventuele impact op de BRP-perimeter en eventuele impact op de nettarieven;
- de criteria die een beperking in de toegang in de operationele fase rechtvaardigen, rekening houdende met de doelstelling van het garanderen van de netveiligheid aan de laagste kost op systeemniveau en dus met het principe van doeltreffendheid;

- de rechten en verplichtingen van de netgebruiker naar Elia toe enerzijds, bijvoorbeeld betreffende het volgen van een afschakelverzoek; en deze van Elia naar de netgebruiker anderzijds, bijvoorbeeld betreffende een rapportering of motivatie, volgend op het gebruik van de mogelijkheid tot beperking van de toegang.

Het huidige regulatorisch kader op federaal niveau biedt nog geen afdoend antwoord op bovenstaande vragen. Dit dient dus nog vervolledigd te worden, waar relevant, om duidelijkheid te bieden aan alle betrokken actoren van de impact en reikwijdte van een aansluiting met flexibele toegang op federaal niveau. De specifieke uitwerking dient te vertrekken van een algemene visie over de rol van flexibele toegang in netontwikkeling, marktwerking en systeembeheer om op een niet-discriminerende, transparante en kosten-optimale wijze de energietransitie te faciliteren. Deze uitwerking dient te gebeuren op voorstel van Elia, onderworpen te worden aan een publieke raadpleging, en goedgekeurd te worden door de CREG¹¹.

27. De CREG merkt hierbij op dat Elia sinds enige tijd in Bijlagen 3 en 4 van het technisch rapport de gehanteerde methodologie en aannames bij het inschatten van de afgeschakelde volumes beschrijft.

De CREG beschouwt dit als een belangrijke en noodzakelijke verbetering van de transparantie voor het beoordelen van de dossiers door de CREG ten opzichte van de eerste goedkeuringsaanvragen voor de toekenning van een aansluiting met flexibele toegang. De CREG is van mening dat de inhoud van deze bijlagen een basis kunnen vormen voor de transparante en niet-discriminerende procedures die uitgewerkt dienen te worden om de conformiteit met artikel 42.2 van richtlijn 2019/944 te verzekeren.

De CREG maakt in haar beslissingen de volgende opmerkingen op de methodologie beschreven in Bijlagen 3 en 4 van het technisch rapport. Ten eerste onderstreept de CREG de noodzaak om het gebruik van drempelwaarden te evalueren, bijvoorbeeld op niveau van de Power Transfer Distribution Factor (PTDF), om de techno-economische efficiëntie van de weigering van een permanente toegang omwille van congestierisico's in verder afgelegen delen van het net te verzekeren. Deze elementen moeten worden geïntegreerd in de procedures voor aansluiting en toegang in de gedragscode elektriciteit. Ook dient geverifieerd te worden dat de voorgestelde methodologie effectief aan de bepalingen uit de verordening 2019/943 en richtlijn 2019/944 voldoet, ook deze met betrekking tot de prioritering van elektriciteit opgewekt door hernieuwbare energiebronnen of hoog-efficiënte warmtekrachtkoppelinginstallaties in artikel 13 van de verordening 2019/943.

Bovendien maakt de CREG aanvragers erop attent dat de ingeschatte volumes de maximaal verwachte activaties aan flexibiliteit zijn bij onveranderde parameters van het netwerk en van de capaciteitsreservaties in dezelfde zone, gezien de door Elia uitgevoerde studie - zoals aangegeven in bijlage 3- rekening houdt met de assumptie dat de nieuwe aansluiting altijd eerst zal worden afgeregeld in geval van congestie veroorzaakt of verergerd door de nieuwe aansluiting. In de praktijk, zal het afschakelen/de afregeling van een netgebruiker in geval van congestie gebeuren volgens de modaliteiten van toepassing op aansluitingen met flexibele toegang die geïntegreerd dienen te worden in de type-aansluitingsovereenkomst en in de Regels voor Coördinatie en Congestiebeheer.

¹¹ Aanpassingen zullen volgens de CREG in elk geval nodig zijn aan de type-aansluitingsovereenkomst, de type-toegangsovereenkomst en de Regels van Elia voor Coördinatie en Congestiebeheer (zie voor deze laatste de bijlage van de Beslissing (B)2056 over de aanvraag tot goedkeuring van het voorstel van de NV Elia Transmission Belgium voor de regels van de coördinatie en het congestiebeheer, <https://www.creg.be/nl/publicaties/beslissing-b2056>).

28. Overeenkomstig artikel 61, §3, tweede lid, van de gedragscode elektriciteit zal Elia een nieuwe goedkeuringsaanvraag bij de CREG moeten indienen om de flexibele toegang voor een bepaalde periode uit te breiden indien de desgevallend noodzakelijke netwerkinvesteringen voorzien in het ontwikkelingsplan, opgenomen in paragraaf 32 e), niet plaatsvinden op het geplande tijdstip.

29. Tenslotte, overeenkomstig artikel 61, §2, eerste lid, van de gedragscode elektriciteit ontslaat de mogelijkheid om flexibele toegang te verlenen Elia niet van de ontwikkeling van haar netwerk overeenkomstig het ontwikkelingsplan als bedoeld in artikel 13 van de wet. De flexibele toegang is weliswaar niet beperkt in de tijd als het ontwikkelingsplan niet de nodige versterkingen biedt (artikel 61, §2, tweede lid, gedragscode elektriciteit). De CREG vraagt dat Elia de weigering van de permanente toegang voor afname en/of injectie eveneens herevalueert indien een toekomstig federaal ontwikkelingsplan in een versterking van het transmissienet in de betrokken regio voorziet.

De CREG benadrukt nog dat de precieze modaliteiten inzake flexibele toegang kunnen evolueren in functie van het regulatorisch kader zoals vermeld in deel 5 van deze nota.

6 DE EVALUATIEMETHODE DIE DE CREG TOEPAST OP GOEDKEURINGSAAHVRAGEN

30. De mogelijkheid tot aansluiting met flexibele toegang heeft tot doel om enerzijds investeringen in installaties met beoogde aansluiting op het transmissienet niet nodeloos te blokkeren, maar anderzijds het gebrek aan voldoende capaciteit op het transmissienet om een permanente toegang toe te kennen voor een veilige uitbating van het net, te erkennen.

31. Zoals vermeld in artikel 61 van de gedragscode elektriciteit dient de CREG de rechtvaardiging te beoordelen verstrekt door Elia voor de beperking van de toegang tot het net tot een flexibele toegang voor het geheel of een deel van het vermogen aangevraagd door de aanvrager. De keuze van Elia voor een aansluiting met flexibele toegang moet gebaseerd zijn op “*objectieve en technisch deugdelijke criteria*”.

32. De door de CREG aangewende criteria ter beoordeling van een goedkeuringsaanvraag voor de aansluiting van een installatie (een elektriciteitsproductie-eenheid, een energieopslagfaciliteit of een verbruiksinstallatie) met flexibele toegang zijn de volgende en dit overeenkomstig de vereisten in de artikelen 22, §4, en 46, §§2 en 3, en 61 van de gedragscode elektriciteit. De bepalingen in de artikelen 22, §4, en 46, §§2 en 3, van de gedragscode elektriciteit maken een aansluiting met flexibele toegang afhankelijk van een gerechtvaardigde weigering van de permanente toegang tot het transmissienet overeenkomstig artikel 15, §1, derde lid, van de elektriciteitswet (zie onder deel 3 van deze nota).

Wat betreft de weigering van een permanente toegang:

- a) Elia dient in de oriëntatiestudie of in de detailstudie aan te tonen welke de oplossingen zouden zijn voor aansluiting met permanente toegang en, desgevallend, waarom deze oplossingen niet aanvaardbaar zijn voor Elia;
- b) Per niet-aanvaardbare oplossing, of ingeval van gebrek aan dergelijke, mogelijke oplossing voor aansluiting met permanente toegang, dient Elia uit te leggen welke toekomstige investeringen door Elia of veranderingen in de zone zich zouden moeten voordoen om op termijn een permanente toegang toe te laten;
- c) Per oplossing dient Elia te verduidelijken of de weigering van permanente toegang eveneens zou gelden voor andere aansluitingsaanvragen in dezelfde regio of niet;
- d) Per oplossing dient Elia uit te leggen waarom deze wel of niet aanvaardbaar is voor de aanvrager.

En waarbij de weigering van een permanente toegang leidt tot een voorstel voor een flexibele toegang.

Wat betreft het voorstel tot een flexibele toegang:

Het technisch rapport in bijlage van de goedkeuringsaanvraag van Elia, bezorgd aan de CREG overeenkomstig met artikel 61, §3, van de gedragscode elektriciteit, dient de voorwaarden voor het verlenen van de flexibele toegang te specificeren, waaronder in elk geval:

- e) de planning voor de netwerkinvesteringen die een aansluiting met permanente toegang zouden toelaten en bijgevolg dient het rapport te verduidelijken of de flexibele aard van de toegang beperkt is in de tijd of niet;
- f) welk deel van het aangevraagde vermogen kan worden aangesloten met een permanente toegang en welk deel met een flexibele toegang;

- per aanvaardbare optie dient Elia aan te tonen dat het deel van het aangevraagde vermogen dat kan worden aangesloten met permanente toegang wordt gemaximaliseerd.
 - Elia dient te verduidelijken of de toekenning van flexibele toegang eveneens zou gelden voor andere aansluitingsaanvragen in dezelfde regio of niet;
- g) de schatting van de gemiddelde duur en de totale duur per jaar gedurende dewelke Elia beroep zou doen op het flexibele karakter van de aansluiting en bijgevolg aan de aanvrager zou vragen de injectie en/of afname te beperken tot het permanente vermogen. Elia dient te verduidelijken welke oorzaken aan de basis zouden liggen van een dergelijke vermogensbeperking en welke middelen Elia inzet om de toegangsbeperking te minimaliseren (e.g. topologische acties en dynamic line rating).

7 DE SPECIFIEKE OPMERKINGEN DIE DE CREG MAAKT IN HAAR BESLISSINGEN

33. Op basis van de reeds behandelde goedkeuringsaanvragen heeft de CREG ook enkele specifieke verbeterpunten aan de dossiers en aandachtspunten geïdentificeerd. Deze lijst is evolutief aangezien deze punten telkens aan Elia worden gedeeld voor verbetering van volgende dossiers en ook aangezien nieuwe dossiers tot nieuwe aandachtspunten en verdere verbeterpunten kunnen leiden.

34. De CREG wijst op de volgende hypothesen van Elia die een impact hebben op de inschattingen van het jaarlijks afgeregeld volume en in die zin nuttig zijn voor de interpretatie van de cijfers:

- In het kader van een oriëntatiestudie of detailstudie hanteert Elia geen aannames over de te verwachten doeltreffendheid van remediërende (preventieve of curatieve) maatregelen tegen congestierisico's. De inschattingen door Elia geven de tijd weer waarin congestierisico's worden verwacht en Elia veronderstelt dat op deze momenten de geproduceerde of afgenomen energie van de installatie die het voorwerp uitmaakt van de aanvraag volledig dient te worden beperkt. A priori geeft dit een overschatting van de verwachte, jaarlijks afgeregelde volumes.
- Elia houdt voor de betreffende oriëntatiestudie of detailstudie rekening met de op dat moment gekende geïnstalleerde en gereserveerde capaciteiten. In de periode tussen de studie en de indienstname van de gevraagde aansluiting kunnen indienstnames en uitdienstnames van andere capaciteiten bijgevolg ertoe leiden dat de verwachte, jaarlijks afgeregelde volumes berekend tijdens de studie niet-representatief zijn en zowel een overschatting als onderschatting kunnen inhouden.
- Elia schat de impact van energieopslagfaciliteiten in op basis van een constant profiel voor het (ont)laden op het maximaal vermogen zonder rekening te houden met de energiebeperking. A priori geeft dit een overschatting van de verwachte, jaarlijks afgeregelde volumes.

35. De CREG verwelkomt de informatie die wordt gedeeld via het technisch rapport (inclusief de bijlagen), maar is weliswaar van mening dat deze documenten nog aan duidelijkheid kunnen winnen.

Elia houdt voor de studie van energieopslagfaciliteiten in het referentienet rekening met de voorziene, toekomstige evoluties van de vraag en de hernieuwbare elektriciteitsproductie, onder de noemer van 'niet-gereserveerde capaciteiten'.

Bijlage 4b van het technisch rapport bevat echter geen cijfers over de in rekening gebrachte niet-gereserveerde capaciteiten voor de vraag, hernieuwbare of niet-hernieuwbare elektriciteitsproductie-eenheden en energieopslagfaciliteiten. Hierdoor kan de CREG moeilijk om nagaan dat het principe opgenomen in bijlage 3 van het technisch rapport, met name *"in het geval van een studies voor een energieopslagfaciliteiten wordt het niet-gereserveerde capaciteit van niet-hernieuwbare productie- en energieopslagfaciliteiten die van invloed is op de netwerkstudie van de studie, op nul gezet"*, werd toegepast.

De tabel zou aan duidelijkheid winnen door niet enkel de gereserveerde maar ook de niet-gereserveerde capaciteiten in de beschouwde zone weer te geven, en indien van toepassing met de differentiëring per fase en indien van toepassing met het onderscheid tussen afname en injectie. Het is zonder deze informatie voor de CREG niet duidelijk in welke mate de in het technisch rapport genoemde beperkingen ook zouden gelden voor aansluitingsaanvragen voor bijkomende vraag of voor bijkomende hernieuwbare elektriciteitsproductie in de beschouwde regio.

De CREG vraagt dat Elia de voornoemde elementen ter verduidelijking integreert in toekomstige aanvraagdossiers voor aansluitingen met flexibele toegang, waar relevant.

36. Elia maakt geen melding van andere inspanningen om te vermijden dat Elia effectief van de toegangsbeperking gebruik zou maken, dan de remediërende maatregelen vervat in de Regels voor Coördinatie en Congestiebeheer die in elk geval van toepassing zijn voor een efficiënte en veilige uitbating van het net.

Elia geeft in haar technisch rapport van verschillende dossiers aan of op dat ogenblik de toepassing van Dynamic Line Rating (DLR) op de beperkende netwerkelementen al dan niet voorzien is tijdens de periode waarin de toegang van de betreffende aansluiting flexibel zou zijn. DLR laat echter toe correctere inschattingen te maken van de thermische limiet van netwerkelementen en dus de veiligheidsmarges te verkleinen. Hierdoor zal – over een jaar genomen – de ter beschikking gestelde capaciteit op netwerkelementen met DLR hoger zijn dan voor netwerkelementen zonder DLR.

Gezien Elia in een technisch rapport aangeeft dat een zone gekarakteriseerd wordt door een structureel tekort voor bijkomende injectie of afname, acht de CREG de analyse van de toepassing van Dynamic Line Rating (DLR) om bijkomende capaciteit ter beschikking te kunnen stellen op de beperkende netelementen, heel relevant.

De CREG vraagt Elia om de toepassing van DLR in de operationele context te evalueren, deze evaluatie aan de CREG voor te stellen en DLR zo snel mogelijk te implementeren wanneer ze op basis van de evaluatie een toegevoegde waarde heeft.

Wanneer er geen duidelijk verband verwacht wordt tussen de thermische limiet van de lijn en de ogenblikken waarop de congestierisico's optreden, heeft deze vraag van de CREG betrekking op de evaluatie van DLR in de operationele context en dus niet op de planningsfase.

37. De CREG kan de toekenning van een flexibele toegang aanvaarden op basis van de technische vaststelling dat het transmissienet op bepaalde momenten limiterend zal kunnen zijn. De CREG benadrukt weliswaar dat de precieze modaliteiten inzake flexibele toegang kunnen evolueren in functie van het regulatorisch kader inzake de technische en financiële criteria voor de coördinatie bedoeld in artikel 8, §1, derde lid, 5°, van de elektriciteitswet dat nog op transparante en niet-discriminerende wijze moet worden uitgewerkt rekening houdend met aansluitingen met flexibele toegang.

38. Tenslotte, wat betreft Bijlage 4b, moet worden verduidelijkt welke de perimeter is van de beschouwde zone waarvoor de cijfers weergegeven worden. Ook vraagt de CREG aan Elia om in deze Bijlage 4b zowel de vermogens van de in rekening gebrachte niet-gereserveerde én gereserveerde capaciteiten weer te geven.

8 BEHANDELING VAN DE ALGEMENE OPMERKINGEN VAN ELIA ONVANGEN TIJDENS DE NIET-OPENBARE RAADPLEGINGEN

39. In het kader van de niet-openbare raadplegingen over de ontwerpbeslissingen heeft Elia de volgende, niet-vertrouwelijke opmerkingen gedeeld die van belang zijn voor alle dossiers van aansluiting met flexibele toegang op het transmissienet. Het betreft de volgende aspecten:

- De situatie van “onvoldoende capaciteit voor een permanente toegang”;
- De impact op de business case van een netgebruiker;
- Dynamic Line Rating (DLR);
- Niet- gereserveerde capaciteit.

8.1 DE SITUATIE VAN “ONVOLDOENDE CAPACITEIT VOOR EEN PERMANENTE TOEGANG”

40. Elia reageert als volgt op het standpunt van de CREG dat een set van objectieve, transparante en vooraf geconsulteerde criteria ontbreekt voor de beoordeling door Elia van een situatie van onvoldoende capaciteit op het transmissienet voor de toekenning van een aansluiting met permanente toegang en dat Elia die criteria bijgevolg momenteel eenzijdig bepaalt:

“In paragraaf [...] vermeldt de CREG het volgende: “De criteria om tot een situatie van “onvoldoende capaciteit voor een permanente toegang” te besluiten, bepaalt Elia momenteel immers eenzijdig. De uitwerking daarvan dient te gebeuren in de gedragscode elektriciteit, in de delen aansluiting en toegang op voorstel van Elia, en na raadpleging van de netgebruikers.

In afwachting van de raadpleging en goedkeuring/vaststelling van de bovenvermelde procedures en criteria, en om de vooruitgang van aansluitingen die mogelijks onderhevig zijn aan een beperking van de permanente toegang niet onnodig te blokkeren, evalueert de CREG de goedkeuringsaanvragen voor flexibele toegang op basis van de evaluatiemethode beschreven in deel 5.1 van deze ontwerpbeslissing en aanvaardt ze deze wanneer zij voldoen aan de criteria voor het beoordelen van een situatie van onvoldoende capaciteit die Elia momenteel eenzijdig bepaalt, weliswaar na raadpleging van de betrokken netgebruiker.

Niettemin is de CREG van mening dat Elia de weigering van de permanente toegang aan de aanvrager dient te herevalueren en zo nodig dient te herzien (voor de toekomst) binnen een termijn van drie maanden nadat de voormelde procedures en criteria om inhoud te geven aan het begrip “onvoldoende capaciteit” om de permanente toegang te weigeren door de CREG zijn goedgekeurd/vastgesteld op voorstel van Elia en na een publieke raadpleging.”

Elia volgt de procedure voor het toekennen van aansluitingen met flexibele toegang zoals deze is beschreven in het Federaal technisch reglement en nu in de Gedragscode, in functie van de datum van de indiening van de aanvraag.

Deze procedure voorziet in een goedkeuring van elk individueel dossier door de regulator. Het is dan ook tijdens deze goedkeuringsprocedure dat de regulator de redelijkheid van het voorstel en het niet-discriminatoir handelen van de netbeheerder beoordeelt.

De CREG is echter van mening dat Elia “eenzijdig” beslist welke aanvragen aan een situatie van onvoldoende capaciteit voldoen, welke niet. Deze stelling gaat in tegen de hierboven vermelde procedure en goedkeuringsbevoegdheid van de CREG. Elia heeft in dit dossier en in elk voorgaand dossier transparant meegegeven welke elementen in rekening werden gebracht om tot een voorstel van aansluiting met flexibele toegang te komen. Ook hebben Elia en de diensten van de CREG veelvuldig overleg gepleegd om te bepalen welke informatie noodzakelijk voor de CREG was.

Elia ontwaart uit de ontwerpbeslissing dat de CREG een aanvraag aanvaardt wanneer zij voldoet aan de criteria voor het beoordelen van een situatie van onvoldoende capaciteit. Met deze goedkeuringsbeslissing begrijpt Elia dat de CREG de elementen – of criteria – in het door Elia opgestelde technisch rapport aanvaardt. Het feit dat de CREG vraagt om de aanvraag te herevalueren op basis van criteria die nog bepaald zouden moeten worden holt de waarde van deze beslissing volledig uit. Het creëert niet alleen een significante onzekerheid voor de aanvrager gezien de voorwaarden van een toekomstige aansluiting mogelijks nog zouden kunnen gewijzigd worden, maar, als men de redenering van de CREG doortrekt, worden ook alle volgende dossiers van aansluitingen met flexibele toegang ‘voorwaardelijk’ of ‘tijdelijk’ goedgekeurd. Elia stelt zich daarom de vraag of het zinvol is om dergelijke procedures te volgen, als deze de facto zullen moeten worden overgedaan.

De CREG vraagt onder andere om het volgende uit te werken in het regulatorisch kader: “de criteria die een beperking in de gegarandeerde aansluitingscapaciteit rechtvaardigen rekening houdende met het proportionaliteitsbeginsel”.

Een potentiële lijst aan criteria – als die überhaupt exhaustief en relevant zou zijn – zou door de CREG moeten worden goedgekeurd in het deel ‘Aansluiting’ van de Gedragscode. Elia stelt zich dan ook de vraag over welke informatie de CREG dan wel dient te beschikken om een sluitende en definitieve beslissing te kunnen nemen met betrekking tot die criteria.

Zo vermeldt de CREG drempelwaarden voor de PTFD in paragraaf [...] van haar beslissing. Elia wil echter het gewicht van de PTFD in het bepalen van aansluitingen met flexibele toegang nuanceren. Andere parameters die sterker doorwegen moeten inderdaad mee in rekening genomen worden, namelijk de netuitbatingen die door de aansluiting van de gevraagde capaciteit wijzigen zodanig dat de combinatie van die gewijzigde parameters de veilige netuitbating in het gedrang brengen. Zo kan men dus moeilijk een objectieve lijst aan criteria of voorwaarden opstellen maar gaat het om case-by-case analyses door experts. Elia stelt zich daarom de vraag of de CREG bijkomende criteria voor netuitbatingen wenst te reguleren, en op welke basis de CREG beroep doet.”

41. Wat betreft de situatie van onvoldoende capaciteit voor een permanente toegang, antwoordt de CREG daarop het volgende in haar beslissingen.

42. De CREG wenst vooreerst volgende elementen mee te geven:

- Elia hanteert als criterium dat een permanente toegang wordt geweigerd van zodra de nieuwe aanvraag een impact heeft op deze structurele congesties – hoe klein of hoe sporadisch ook. Elia voorziet voorlopig immers geen drempelwaarden voor wat de impact van een nieuwe eenheid op een congestie betreft, noch op niveau van de impact van de installatie op het beperkende netelement (PTDF), noch op niveau van volume of frequentie van afregeling. Zonder dergelijke drempelwaardes, wordt bijgevolg een weigering van de permanente toegang voorgesteld, ook als de impact van de installatie op de beperkende elementen klein is.
- Op basis van de huidige methodologie voor het inschatten van de afgeregelde volumes (beschreven in Bijlage 3 van het technisch rapport), betekent dit dat ver afgelegen eenheden met een kleine impact op de congestie, relatief sterk afgeschakeld zullen moeten worden om een overbelasting op het beschouwde netwerkelement te voorkomen. Een eenheid met een

PTDF op het beschouwde netelement van 10%, bijvoorbeeld, zal 100 MW afgeregeld moeten worden om een overbelasting van 10 MW te voorkomen. Een verder afgelegen eenheid met een PTDF van 5%, zal al het dubbele, i.e. 200 MW moeten worden afgeregeld om deze overbelasting van 10 MW te neutraliseren. Hoe verder afgelegen van de congestie, hoe hoger dus de ingeschatte afgeregelde volumes.

- Hoewel de inschattingen van afgeregelde volumes in het kader van een aanvraag voor een oriëntatiestudie of een aansluitingsaanvraag niet noodzakelijk de operationele werkelijkheid vertegenwoordigen, geeft bovenstaand voorbeeld de volgende paradox aan: hoe kleiner de effectieve impact van een eenheid op een congestie, hoe groter de ingeschatte afgeschakelde volumes in het kader van een aanvraag voor een oriëntatiestudie of een aansluitingsaanvraag. Dit strookt niet met wat Elia verondersteld wordt te doen in de operationele fase, namelijk de middelen te gebruiken met de hoogste doeltreffendheid. Hoe kleiner de PTDF, hoe groter die discrepantie tussen wat op basis van de huidige methodologie in de aansluitingsfase wordt ingeschat, en de verwachte realiteit. Dit geeft dus mogelijks verkeerde informatie voor het beoordelen van de business case door de aanvrager.
- De CREG wenst dat criteria worden uitgewerkt om aan bovenstaande bezorgdheid tegemoet te komen, bijvoorbeeld door een minimumdrempel voor de PTDF te voorzien of op een andere wijze. De CREG wenst immers te voorkomen dat eenheden met kleine impact op de structurele congestie(s) een negatief signaal krijgen in het kader van een aanvraag voor een oriëntatiestudie of aansluitingsaanvraag, en dit op basis van hoog ingeschatte afgeregelde volumes die niet representatief zijn voor de operationele fase.

De criteria die de CREG beoogt, zijn dus in de eerste plaats criteria gelinkt aan het weigeren van een permanente toegang omwille van congestierisico's. Er zijn verschillende vertaalsleutels mogelijk om de vaststelling van "onvoldoende capaciteit" te vertalen naar een "weigering van permanente toegang" en de daaraan gelinkte inschatting van afgeregelde volumes. Gezien de reikwijdte van de keuze van deze vertaalslag voor potentieel alle toekomstige aansluitingsaanvragen, is het cruciaal om hierrond een duidelijke geïntegreerde visie te ontwikkelen, inclusief de operationele en financiële modaliteiten en deze transparant voor te leggen en te consulteren met de relevante stakeholders. Vervolgens kan de CREG evalueren dat Elia deze op consistente en niet-discriminerende wijze hanteert.

Gezien de tijdshorizon waarin structurele congesties verwacht worden, i.e. ten minste tot 2032, en de mogelijke reikwijdte en impact hiervan op alle toekomstige aansluitingsaanvragen op het Elia-net, is de CREG van oordeel dat de methodologie en criteria die Elia hanteert voor het weigeren van een permanente toegang in het kader van een aanvraag voor een oriëntatiestudie of een aansluitingsaanvraag, moeten worden vastgesteld en gepubliceerd na raadpleging van de markt. Het resultaat van dit proces dient geïntegreerd te worden in de gedragscode, ofwel rechtstreeks in de gedragscode zelf ofwel in een afzonderlijk document in uitvoering van nieuwe bepalingen daaromtrent in de gedragscode, afhankelijk van het resultaat. In elk geval zullen deze regels worden gepubliceerd.

De CREG merkt hierbij tenslotte op dat de discrepantie tussen de inschattingen in de aansluitingsfase en de effectief afgeschakelde volumes in de operationele fase ook in grote mate afhangt van de principes en regels die in de operationele fase geldig zijn, en die nog dienen te worden uitgewerkt. Daarom dient het proces van het opstellen van criteria voor het weigeren van een permanente toegang en het inschatten van afgeregelde volumes, deel uit te maken van het overkoepelend proces voor het uitwerken van een algemene visie en regelgevend kader voor eenheden met flexibele toegang.

Andere technisch onderbouwde redenen om een permanente toegang te weigeren, zoals een lokaal probleem van kortsluitvermogen of spanningsstabiliteit, kunnen nog steeds op individuele case-by-case geval geëvalueerd worden en dienen/kunnen niet ex-ante en op exhaustieve wijze (te) worden geconsulteerd.

43. De kritiek van Elia dat de vraag van de CREG om de aanvraag te herevalueren op basis van criteria die nog bepaald zouden moeten worden de waarde van deze beslissing volledig uitholt, kan de CREG niet volgen. Volgens Elia creëert het niet alleen een significante onzekerheid voor de aanvrager gezien de voorwaarden van een toekomstige aansluiting mogelijks nog zouden kunnen gewijzigd worden, maar, als men de redenering van de CREG doortrekt, worden ook alle volgende dossiers van aansluitingen met flexibele toegang 'voorwaardelijk' of 'tijdelijk' goedgekeurd. Elia stelt zich daarom de vraag of het zinvol is om dergelijke procedures te volgen, als deze de facto zullen moeten worden overgedaan.

De CREG meent dat de huidige aanpak die ze volgt evenwichtig is. Indien de CREG alle aanvragen voor aansluitingen met flexibele toegang zou afkeuren om reden van het ontbreken van voormelde transparante en niet-discriminatoire criteria, vastgesteld na raadpleging van de markt, zou zij inderdaad onzekerheid in de markt teweegbrengen en de voortgang van nieuwe aansluitingsprojecten vertragen. Indien de CREG daarentegen alle aanvragen voor aansluitingen met flexibele toegang zonder deze vraag naar herevaluatie zou goedkeuren op basis van de criteria die Elia hanteert in de technische rapporten, maar waarbij de CREG nog vragen heeft die verder onderzoek vergen en die ook zonder voorafgaand overleg en consultatie van de marktpartijen zijn tot stand gekomen, zouden dergelijke beslissingen bekritiseerbaar zijn, o.m. in het licht van artikel 42.2 van Richtlijn 2019/944. De CREG beoogt bijgevolg met de gevraagde herevaluatie (voor de toekomst, d.w.z. zonder retroactieve werking) een billijk evenwicht dat zowel rekening houdt met de bepalingen van artikel 42 van Richtlijn 2019/944, de legitieme noden van de markt en deze van Elia voor een veilige netuitbating.

De CREG beweert bijgevolg ook niet dat Elia de procedure van artikel 61 van de gedragscode niet volgt. Artikel 61 van de gedragscode (net zoals artikel 170 van het federaal technisch reglement) vertoont echter een leemte, in zoverre dit artikel niet vereist dat de objectieve en technische deugdelijke criteria die Elia hanteert voorafgaandelijk moeten worden vastgesteld of goedgekeurd door de CREG op voorstel van Elia na een openbare raadpleging. Daaraan moet zo snel als mogelijk worden verholpen.

44. Elia stelt verder de vraag over welke informatie de CREG dan wel dient te beschikken om een sluitende en definitieve beslissing te kunnen nemen met betrekking tot die criteria. Elia wil het gewicht van de PTFD in het bepalen van aansluitingen met flexibele toegang nuanceren. Andere parameters die sterker doorwegen moeten inderdaad mee in rekening genomen worden, namelijk de netuitbatingsparameters die door de aansluiting van de gevraagde capaciteit wijzigen zodanig dat de combinatie van die gewijzigde parameters de veilige netuitbating in het gedrang brengen. Zo kan men dus moeilijk een objectieve lijst aan criteria of voorwaarden opstellen, aldus Elia, maar gaat het om case-by-case analyses door experts. Elia stelt zich daarom de vraag of de CREG bijkomende criteria voor netuitbatingsveiligheid wenst te reguleren, en op welke basis de CREG beroep doet.

De CREG verduidelijkt dat het niet de bedoeling is om een exhaustieve lijst van alle criteria met betrekking tot netveiligheid uit te werken, wel duidelijkheid te verschaffen over de criteria gelinkt aan het concept 'onvoldoende capaciteit', en dan voornamelijk wanneer het congesties in verder afgelegen delen van het netwerk betreft.

8.2 DE IMPACT OP DE BUSINESS CASE VAN EEN NETGEBRUIKER

45. Elia reageert als volgt op het standpunt van de CREG in haar ontwerpbeslissingen dat het volledig regulatorisch kader voor aansluiting met flexibele toegang dient te worden uitgewerkt, inclusief de impact, indien bestaande, van de door Elia ingeschatte afgeschakelde volumes op de business case van een netgebruiker voor de gevraagde aansluiting op het transmissienet en/of in de operationele fase (zie ook paragraaf 26 van deze nota):

“In paragraaf [...] vermeldt de CREG onder meer dat het regulatorisch kader onvolledig is voor wat betreft de impact van de afgeschakelde volumes op de business case van de kandidaat netgebruiker en/of in de operationele fase. Elia kan niet akkoord gaan met dit principe. Het is niet aan de netbeheerder om te bepalen wat de impact op de business case van een netgebruiker is. Deze taak behoort toe tot de netgebruiker op basis van de resultaten van de oriëntatiestudie of detailstudie. Te meer, een voorstel van aansluiting met flexibele toegang laten afhangen van de impact op een specifieke business case zou discriminatoir zijn, en marktpartijen incentives geven om informatie met betrekking tot de voornoemde business case te overdrijven. De evaluatie van het permanent karakter van een aansluiting dient gestoeld te zijn op bovenvermelde criteria voor een veilige netuitbating. Deze netanalyse mag niet beïnvloed worden door de mogelijke impact op een individuele netgebruiker.

Dat het regulatorisch kader vooralsnog onvolledig is op het vlak van operationele modaliteiten van activatie van de flexibiliteit wordt hiermee niet in twijfel gebracht.”

46. Wat betreft de impact op de business case van een netgebruiker, gaat de CREG akkoord met de opmerking van Elia dat het niet aan de netbeheerder is om te bepalen wat de impact is op de business case van een netgebruiker. De CREG is evenwel van mening dat de netgebruiker, bij het uitwerken van zijn business case, de impact van de toekenning van een flexibele toegang beter moet kunnen inschatten. Immers, als de door Elia ingeschatte volumes van afschakeling helemaal geen representatieve of bindende waarde hebben, zelfs niet met bijvoorbeeld een onzekerheidsmarge, dan vormt deze onzekerheid een risico die de aanvrager moeilijk kan evalueren. Niet alleen zijn verduidelijkingen in (de bijlagen van) het technisch rapport nuttig¹², maar ook het regulatorisch kader moet meer duidelijkheid scheppen, zoals bijvoorbeeld een onder- en bovengrens en zo nodig een bepaalde onzekerheidsmarge.

8.3 DYNAMIC LINE RATING

47. Elia reageert als volgt op de vraag van de CREG in haar ontwerpbeslissingen (zie ook paragraaf 36 van deze nota) om de toepassing van Dynamic Line Rating (DLR) in de operationele context te evalueren, deze evaluatie aan de CREG voor te stellen en DLR zo snel mogelijk te implementeren wanneer ze op basis van de evaluatie een toegevoegde waarde heeft:

“Gelet op de correlatie tussen de transportcapaciteit van een lijn en de wind waaraan ze blootgesteld is, wordt er in de netstudies enkel rekening gehouden met het toepassen van DLR op een lijn voor de integratie van windproductie.

Er bestaat echter geen vaste correlatie tussen het injectie- en afnameprofiel van een energieopslagfaciliteit en de wind waardoor de toepassing van DLR op de lijn waarop congestie verwacht worden dus geen impact zal hebben op de door Elia ingeschatte flexibiliteit van de energieopslagfaciliteit in het kader van een aansluiting met flexibele toegang. De CREG vraagt om de toepassing van Dynamic Line Rating (DLR) – in de operationele context – op de lijn te evalueren. Elia bevestigt dat de investeringen in DLR

¹² Zoals meer inzicht in de omstandigheden die tot afschakeling kunnen leiden of een preciezer beeld over de verdeling in tijd en energie van de voorspelde afschakelingen in plaats van gemiddelde waarden voor alle toekomstige jaren.

worden geëvalueerd en onderdeel uitmaken van het ontwikkelingsplan goedgekeurd door de minister.”

48. De CREG gaat niet akkoord met deze conclusie, aangezien Dynamic Line Rating een correctere inschatting van de effectieve capaciteit op het beperkende element betekent, en dus ook een correctere inschatting van de afgeregelde volumes. Ook zonder een één-op-één correlatie, zal dit dus een impact hebben op de studie. De CREG gaat ervan uit dat de aanpak die Elia nu hanteert, ceteris paribus, tot een overschatting van de afgeregelde volumes leidt.

De CREG wenst echter te benadrukken dat de betreffende paragraaf in de ontwerpbeslissingen doelt op de toepassing van DLR in de operationele context.

8.4 NIET-GERESERVEERDE CAPACITEITEN

49. Elia reageert als volgt op de vraag van de CREG in haar ontwerpbeslissingen om in Bijlage 4 van het technisch rapport niet enkel de gereserveerde capaciteiten weer te geven, maar ook de cijfers voor de niet-gereserveerde capaciteiten:

“Voor wat betreft de niet-gereserveerde capaciteiten is het voor Elia niet mogelijk om dit op basis van de huidige toegepaste methodologie in de dossiers toe te voegen. Het is namelijk zo dat men werkt met vectoren die rekening houden met de groei van de afname per sector en op het niveau van België, en met verdeelsleutels op basis van individuele gegevens. In dit proces worden de niet-gereserveerde capaciteiten opgeslagen. Deze informatie uitfilteren zou manueel moeten gebeuren en veel tijd kosten. Elia vraagt dan ook aan de CREG voor welke doeleinden zij deze gegevens wenst te gebruiken, in afweging tot de kosten voor het bekomen van de gegevens.”

50. De CREG neemt nota van de genoemde complexiteit om voor elk dossier de gegevens over de niet-gereserveerde capaciteiten voor de relevante perimeter te extraheren. De CREG merkt echter op dat voor de oriëntatiestudies en detailstudies voor aansluitingen van elektriciteitsproductie-eenheden en verbruiksinstallaties, deze waarden in principe steeds nul zouden moeten zijn, in lijn met de methodologie beschreven in deel 3.2 van bijlage 3 van het technisch dossier. Het expliciteren van deze nul-waarden zou bijgevolg geen complexiteit mogen vormen. Voor energieopslagfaciliteiten daarentegen, spelen de voorspellingen van de niet-gereserveerde capaciteiten wel een rol in de uitkomst van de oriëntatiestudie en/of detailstudie. Vanuit dat perspectief acht de CREG het wenselijk om voor elk dossier deze gegevens bij te houden en weer te geven. De CREG stelt voor om de afweging tussen de extra complexiteit voor Elia enerzijds, en de relevantie van deze cijfers voor de CREG bij het beoordelen van de dossiers en hun onderlinge coherentie anderzijds, met Elia op te nemen en verder te bespreken.

9 TOEKOMSTIGE EVOLUTIES IN HET REGLEMENTAIR KADER

9.1 DE BEOOGDE WIJZIGINGEN VAN DE GEDRAGSCODE TER VEREENVOUDIGING VAN DE GOEDKEURINGSPROCEDURE

51. De ervaring met de reeds behandelde goedkeuringsaanvragen heeft aangetoond dat:

- artikel 61 van de gedragscode (net zoals artikel 170 van het federaal technisch reglement) een leemte vertoont, in zoverre dit artikel niet vereist dat de objectieve en technische deugdelijke criteria die Elia moet hanteren voor het rechtvaardigen van voorstellen van aansluitingen met flexibele toegang, waaronder deze die hem toelaten te besluiten tot een gebrek aan capaciteit op het transmissienet om een permanente toegang te verlenen, voorafgaandelijk moeten worden vastgesteld of goedgekeurd door de CREG op voorstel van Elia na een openbare raadpleging;
- de praktische afhandeling van het toenemend aantal studie-aanvragen bij Elia enerzijds en de goedkeuringsaanvragen in geval van een toekenning van een aansluiting met flexibele toegang bij de CREG anderzijds riskeert vertraging op te lopen in het beslissingsproces en/of de uitvoering van de projecten van (kandidaat-)netgebruikers. Een pragmatische aanpak met nadruk op de evaluatie door de CREG van de essentiële elementen in dergelijke goedkeuringsaanvragen dringt zich bijgevolg op.

52. Op basis van deze ervaring wenst de CREG de gedragscode elektriciteit te wijzigen. Deze wijzigingen zijn bedoeld om het procedureel kader voor de goedkeuring door de CREG van de voorstellen van Elia van aansluitingen met flexibele toegang aan te passen en te vereenvoudigen gezien het vooralsnog ontbreken van een aangepast inhoudelijk regulatorisch kader voor flexibele toegang, de grote stijging van dit aantal dossiers ingevolge de huidige congestieproblematiek op het transmissienet en de wens van de CREG om de realisatie van aansluitingen in het belang van de transmissienetgebruikers niet te vertragen.

De CREG heeft beslist een openbare raadpleging te houden van 10 november tot en met 1 december 2023 over haar ontwerpbeslissing (B)2667 die deze beoogde wijzigingen bevat.

Een geconsolideerde versie van de gedragscode¹³ zal samen met de publicatie van de (eind)beslissing tot wijziging van de gedragscode op de website van de CREG worden bekend gemaakt.

¹³ Deze publicatie zal gebeuren op de volgende webpagina: <https://www.creg.be/nl/professionals/toegang-tot-het-net/creg-gedragscodes>

9.2 ANDERE AANPASSINGEN

53. De bovenstaande aanpassing en vereenvoudiging van de goedkeuringsprocedure is slechts een eerste schakel in de ontwikkeling van een alomvattend inhoudelijk regulatorisch kader van toepassing op de aansluiting met flexibele toegang, waarop de CREG sedert enige tijd aanstuurt bij Elia en waarvoor Elia een openbare raadpleging organiseerde van 14 juli tot 18 september 2023 betreffende haar conceptnota over aansluitingen met flexibele toegang op het federaal transmissienet¹⁴. In haar beslissing (B)658E/84 over de doelstellingen die Elia in 2024 moet behalen in het kader van de stimulans ter bevordering van het systeemevenwicht¹⁵, definieert de CREG een stimulans ter ondersteuning van het uitwerken van dit regulatorisch kader in samenspraak met de netgebruikers en andere stakeholders.

///

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Laurent JACQUET
Directeur

Ilse TANT
Directeur

Koen LOCQUET
Voorzitter van het Directiecomité

¹⁴ https://www.elia.be/nl/publieke-consultaties/20230714_public-consultation-on-the-design-note

¹⁵ <https://www.creg.be/nl/publicaties/beslissing-b658e/84>

BIJLAGE

Inhoud van het technisch rapport

Document	Inhoud
<p>Technisch rapport – hoofddocument</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Context: EOS of EDS, datum van de aanvraag, type installatie, gevraagd aansluitingsvermogen, capaciteit - Onderzochte aansluitingsvarianten - Rechtvaardiging van de weigering van een oplossing met permanente toegang - Rechtvaardiging voor de voorwaarden voor het verlenen van flexibele toegang, met: <ul style="list-style-type: none"> o Aandeel van het gevraagd aansluitingsvermogen met permanente/flexibele toegang o Relevante fases (verandering in aandeel van flexibel vermogen, transitie naar permanent vermogen); o De verwachte duur (in percentage van de tijd) waarin de flexibele aard van de toegang zo worden benut en bijgevolg de installatie zou kunnen worden afgeregeld, inclusief de oorzaak die hieraan aan de basis zou liggen, zijnde het onderscheid tussen preventieve en curatieve afschakeling¹⁶; o De verwachte afgeregelde energie (in % MWh).
<p>Bijlage 1</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Informatie over de aanvraag van de netgebruiker; - Referentienetwerk en de relevante fases in functie van de voorziene evolutie van het transmissienetwerk - De beperkende netelementen in de verschillende fases: <ul style="list-style-type: none"> o Thermische limieten (waaronder parameters die vertrouwelijk zijn naar de aanvrager toe); o PTFD-waarden van de nieuwe aansluiting in N en N-1 toestand. o Andere parameters of limieten, indien relevant - Marktcondities waarbij de congestierisico's optreden

¹⁶ De afregeling kan preventief gebeuren, namelijk om te garanderen dat de tijdelijk toegelaten thermische limiet in N-1 situatie niet wordt overschreden. Enkel wanneer de N-1 situatie geen aanleiding geeft tot het overschrijden van de tijdelijk toegelaten thermische limiet, kan de afname of injectie curatief (dus na het optreden van het incident) worden afgeschakeld.

Bijlage 2	De aanvraag voor een oriëntatiestudie of de aansluitingsaanvraag (detailstudie) van de (kandidaat-)netgebruiker
Bijlage 3	Methodologie toegepast op het gedeelte netwerkstudie van de studie Beschikbaar op de website van Elia: https://www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/customers/connections/connection-to-our-grid/20230921_methodologie-toegepast-op-het-gedeelte-netwerkstudie-van-de-studie_nl.pdf
Bijlage 4a	Omschrijving op één pagina van de referentiecontext, zijnde de oplijsting van de gebruikte data, hypotheses en scenario's gebruikt door Elia voor de uitvoering van de oriëntatie- en/of detailstudie: <ul style="list-style-type: none"> - Europese productie- en belastingsvectoren; - Belgische belastingsvector, inclusief referentieperiode en desgevallend toegepaste updates; - Belgische productievektor, inclusief scenario's; - Hypothesen qua minRAM en klimaatjaren.
Bijlage 4b	Tabel met gereserveerde capaciteit (MW) per type (<i>battery storage, gas CCGT new, hard coal CCS, nuclear, run-of-river, solar photovoltaic, wind offshore, wind onshore, other non-renewable, other renewable</i>)